

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-02-22

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Anita Saldén Enérus och Ingemar Persson.

Statlig ersättning till personer som insjuknat i narkolepsi efter pandemivaccinering

Enligt en lagrådsremiss den 4 februari 2016 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om statlig ersättning till personer som insjuknat i narkolepsi efter pandemivaccinering,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Åsa Nilsson och kanslirådet Anne Nilsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås en ny lag om statlig ersättning till personer som insjuknat i narkolepsi efter pandemivaccinering som tillhanda-

hållits under vaccinationskampanjen åren 2009 och 2010. Den som vill få del av den statliga ersättningen måste anmäla skadan till Läkemedelsförsäkringen i den ordning som anges i § 12 i den lydelse av Åtagande att utge ersättning för läkemedelsskada som började gälla den 1 januari 2010 och delta i Läkemedelsförsäkringens skadereglering i alla dess delar. Den statliga ersättningen är såtillvida begränsad att Läkemedelsförsäkringen ska utnyttjas fullt ut och att staten först därefter lämnar den ersättning som kan behövas för att den drabbade ska bli kompenserad för sina skador, dock högst sammanlagt 10 miljoner kronor för varje person. Ersättningen bestäms i övrigt med tillämpning av reglerna i skadeståndslagen (1972:207).

Förslaget till lag om statlig ersättning till personer som insjuknat i narkolepsi efter pandemivaccinering

3 §

I andra stycket föreskrivs att staten betalar ersättning i den mån försäkringsgivaren inte betalar ersättning. I tredje stycket anges att ersättning inte betalas om rätten till försäkringsersättning förloras på grund av föreskrifter i § 12 och § 17 i försäkringsgivarens åtagande. Andra och tredje styckena kan lämpligen sammanföras i ett stycke enligt följande:

I den mån försäkringsgivaren inte betalar försäkringsersättning för skadan betalar staten ersättning enligt denna lag. Detta gäller dock inte om rätten till ersättning från försäkringsgivaren är utesluten enligt § 12 och § 17 i åtagandet.

Att en försäkringsgivares bedömning inte binder Kammarkollegiet följer av att Kammarkollegiet enligt 5 § har att pröva ärenden enligt lagen. Att avsikten också är att Kammarkollegiet ska göra en självständig bedömning av ersättningsmöjligheterna även i förhållande till § 12 och § 17 i åtagandet bekräftades i anslutning till remissföre-

dragningen. Det kan emellertid vara lämpligt att detta nämns i författningskommentaren.

4 §

Lagrådet förordar att det i paragrafen direkt hänvisas till preskriptionsbestämmelsen i § 12 i försäkringsgivarens åtagande i stället för till 3 § lagen, och att paragrafen ges följande utformning.

Om det finns synnerliga skäl, får ett anspråk på ersättning göras även efter den tid som anges i § 12 i åtagandet. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om den skadade har varit förhindrad att göra anmälan i tid.

Ersättning enligt lagen avses vara subsidiär i förhållande till ersättning enligt försäkringen. Även om den skadade bedömer att kravet är preskriberat enligt § 12 i försäkringsgivarens åtagande får av 3 § första stycket anses följa att anmälan ändå ska göras till försäkringsgivaren. Detta har bekräftats vid föredragningen och kan lämpligen utvecklas närmare i författningskommentaren.

5 §

Rubriken före 5 § är inte relevant för paragrafen eftersom den innehåller bestämmelser om beslutande myndighet och anhängiggörande av ärenden enligt lagen. Lämpligen kan 5 § ges en egen rubrik "Prövning av ärenden". Rubriken "Ersättningsbestämmande" kan istället tas in före 6 §.

I första stycket kan orden "om ersättning" lämpligen utgå.

Av andra stycket avses enligt författningskommentaren framgå att Kammarkollegiet ska pröva två slag av ärenden. När Kammarkollegiet fått en underrättelse från Läkemedelsförsäkringen om att en an-

sökan om ersättning gjorts ska Kammarkollegiet pröva om det finns ett samband mellan sjukdomen och vaccinet, och fatta ett beslut i denna fråga. Om ett samband konstaterats har anmälaren i princip rätt till ersättning enligt lagen. När det står klart att Läkemedelsförsäkringen i ett visst fall inte kommer att betala full ersättning ska, efter att försäkringen underrättat Kammarkollegiet om detta, kollegiet besluta om ersättning. I båda fallen krävs att den som ansökt om ersättning samtycker till att kollegiet underrättas.

Lagrådet föreslår att andra stycket formuleras enligt följande.

Om sökanden samtycker, ska försäkringsgivaren underrätta Kammarkollegiet dels när försäkringsgivaren har tagit emot en anmälan enligt 3 § första stycket, dels när det står klart att förhållandena är sådana att försäkringsgivaren inte betalar ersättning.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.